

WAT VERANDERT ER MET DE INVOERING VAN DE OMGEVINGSWET?

De Omgevingswet is de grootste wetswijziging sinds de aanpassing van de grondwet en zal naar verwachting op 1 juli 2022 in werking treden. Wat verandert er nu precies, wat betekent dit voor bedrijven in de chemische logistiek en welk effect heeft de wijziging op (gecertificeerde) managementsystemen voor milieu ([ISO 14001](#)) en gezond en veilig werken ([ISO 45001](#))?

TEKST Bart Oortwijn en Yvon van der Voort ([SCCM](#))

Opbouw van de Omgevingswet

De Omgevingswet ([Ow](#)) bundelt de wetten voor de leefomgeving en is daarmee niet alleen belangrijk op het gebied van milieu, maar ook op het gebied van veiligheid. Het vervangt 26 wetten en een groot aantal Algemene maatregelen van bestuur (Amvb's) en besluiten. Wanneer we de term Omgevingswet gebruiken, bedoelen we meestal het pakket aan regelgeving dat bestaat uit:

- > Omgevingswet (Ow)
- > [Omgevingsbesluit](#)
- > Besluit activiteiten leefomgeving ([Bal](#))

- > Besluit bouwwerken leefomgeving ([Bbl](#))
- > Besluit kwaliteit leefomgeving ([Bkl](#))
- > [Omgevingsregeling](#)

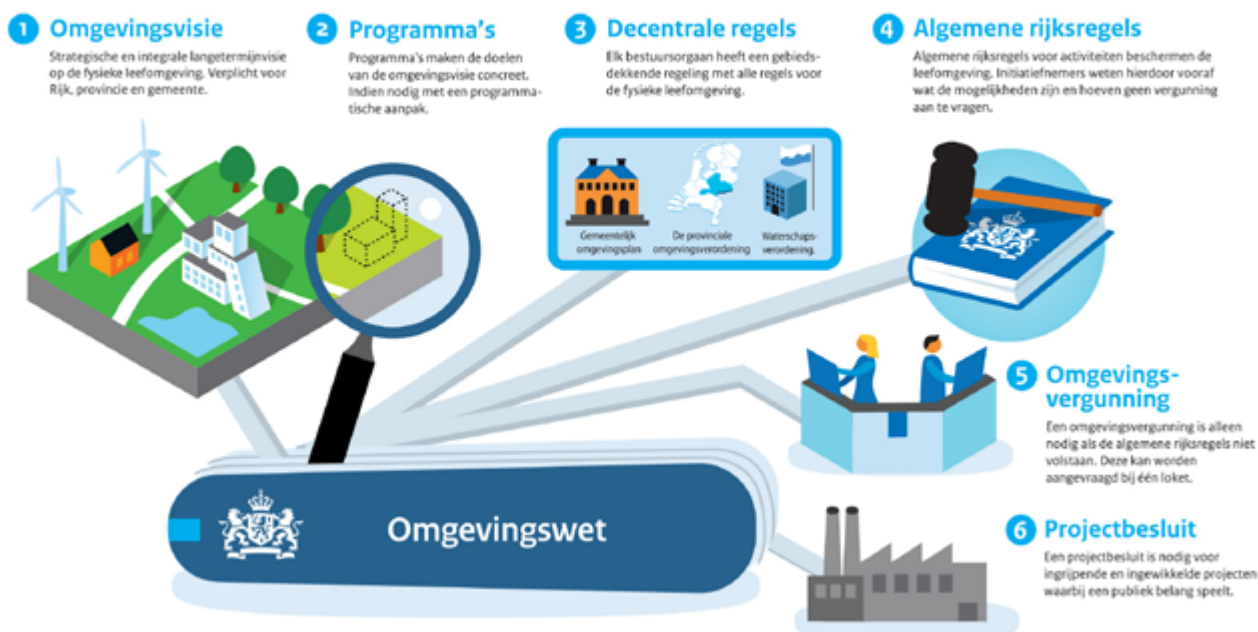
De Omgevingswet wordt ontsloten door een digitaal stelsel: het Digitale Stelsel Omgevingswet ([DSO](#)). Via het DSO zijn de regels digitaal beschikbaar, worden ze slim doorzoekbaar en kunnen aanvragen en meldingen worden gedaan.

Uitgangspunt van de overgang naar de Omgevingswet is dat

deze inhoudelijk beleidsneutraal is en dus geen zwaardere eisen tot gevolg heeft voor de praktijk. Door de integrale benadering, de wijzigingen in procedures en de decentralisatie zijn er wel veranderingen. Een belangrijk gevolg van de Omgevingswet is bijvoorbeeld dat de regels voor lokale thema's (zoals bijvoorbeeld geluid en externe veiligheid) niet meer centraal maar decentraal worden bepaald door gemeenten.

Hoe groot de veranderingen in de praktijk zijn wordt pas duidelijk

De 6 instrumenten

Van inrichting naar milieubelastende activiteit

Onder de Omgevingswet verdwijnt het begrip 'inrichting' en doet het begrip 'milieubelastende activiteit' (mba) zijn intrede. Het geheel of een deel van de voormalige inrichting kan een milieubelastende activiteit zijn. Het geheel of een deel van de milieubelastende activiteit kan vergunningplichtig zijn.

Andere mogelijke vergunningplichtige situaties

De volledige inrichting is een milieubelastende activiteit. Deze milieubelastende activiteit is vergunningplichtig.

De volledige inrichting is een milieubelastende activiteit. Een deel van deze milieubelastende activiteit is vergunningplichtig.

Een deel van de inrichting is een milieubelastende activiteit. Deze milieubelastende activiteit is vergunningplichtig.

© MinBZK

als de gemeenten de omgevingsplannen gaan opstellen en daar de lokale thema's in gaan regelen die nu nog landelijk worden bepaald. Iedere gemeente mag zelf bepalen wanneer ze dat gaat doen, zo lang het maar voor 1 januari 2030 klaar is. Daardoor kunnen bedrijven op verschillende momenten worden geconfronteerd met veranderingen.

Milieubelastende activiteit

Maar er is nog een andere verschuiving. De overgang van het begrip 'Inrichting' naar het begrip 'Milieubelastende activiteit'. De Ow beschrijft een milieubelastende activiteit als: "Een activiteit die nadelige gevolgen voor het milieu kan veroorzaken, niet zijnde een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een zuivering technisch werk of een wateronttrekkingsactiviteit." In deze definitie is niet opgenomen dat een activiteit bedrijfsmatig moet zijn of een bedrijfsmatige omvang moet hebben. Daarnaast ontbreekt een verwijzing naar een bepaalde tijdsduur.

De regels voor milieubelastende activiteiten ([MBA](#)) gelden net als de regels voor inrichtingen alleen

voor locatiegebonden activiteiten, zoals de opslag van gevaarlijke stoffen, inclusief tijdelijke opslag in tankwagens. Dus ook tijdelijke activiteiten op een locatie, zoals de tijdelijk opslag van dieselolie op een project of bouwplaats voor een nieuw magazijn of gebouw voor een bedrijf, kunnen onder de definitie 'Milieubelastende activiteit' vallen. Het begrip 'Milieubelastende activiteit' is in die zin dus breder dan het begrip 'Inrichting'. In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) is bepaald dat alleen voor milieubelastende activiteiten die in hoofdstuk 3 van het Bal zijn aangewezen de regels uit het Bal gelden (artikel 2.1. Bal).

We lichten hieronder de twee belangrijkste besluiten onder de wet toe.

Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)

In het Besluit activiteiten leefomgeving ([Bal](#)) staan algemene regels voor een groot aantal activiteiten in de fysieke leefomgeving. Burgers, bedrijven en overheden moeten zich aan deze regels houden als ze die activiteiten uitvoeren. In het Bal staat ook of voor die activiteiten

een melding of omgevingsvergunning nodig is. Verder regelt het Bal wie het bevoegd gezag is voor de algemene regels van het Bal. Grote delen van het Activiteitenbesluit gaan over in het Bal. Niet alle regels uit het Activiteitenbesluit komen in het Bal, er zijn ook regels die worden vervangen of vervallen. Verder zijn er regels over lokale milieuthema's, zoals bijvoorbeeld geluid en externe veiligheid, gedelegeerd naar de gemeente. Deze regels komen terug wanneer de gemeente ze opneemt in het omgevingsplan.

Hoofdstuk 3 van het Bal beschrijft welke activiteiten milieubelastende activiteiten (MBA's) zijn. Per MBA is beschreven wanneer een activiteit als belastende activiteit wordt gezien en wanneer deze activiteit vergunningplichtig is. In hoofdstuk 4 zijn de eisen voor de activiteiten uitgewerkt.

Voor de sector lijken de volgende MBA's het meest relevant:

- > Opslagtank voor gassen (§3.2.7);
- > Opslagtank voor vloeistoffen en tankcontainer of verpakking die wordt gebruikt als opslagtank voor vloeistoffen (§3.2.8);

- > Opslaan van gevaarlijke stoffen in verpakking (§3.2.9);
- > Seveso inrichting (§3.3.1);
- > Opslag en transportbedrijf, groothandel en containerterminal (§3.8.6);
- > Reinigen van opslagtanks, verpakkingen, voertuigen of containers voor gevaarlijke stoffen (§3.8.11).

Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl)

Op het gebied van veilig en gezond werken is vooral het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl), de opvolger van het bouwbesluit, belangrijk. Hierin staan regels over veiligheid, gezondheid, duurzaamheid en bruikbaarheid van bouwwerken. Daarnaast heeft het Bbl regels over de staat en het gebruik van een bouwwerk. En over het uitvoeren van bouw- en sloopwerkzaamheden. Het besluit is van toepassing op burgers, bedrijven en overheid. In het Bbl staan onder andere regels voor (technische) bouwactiviteiten (ontwerpeisen en vergunningplicht) en brandveilig gebruik van bouwwerken.

Voor bedrijven zijn naast de regels voor de bouwactiviteit en de bruikbaarheid van het gebouw met name de direct werkende regels voor energiebesparing en brandveilig gebruik van belang.

Overgangsrecht

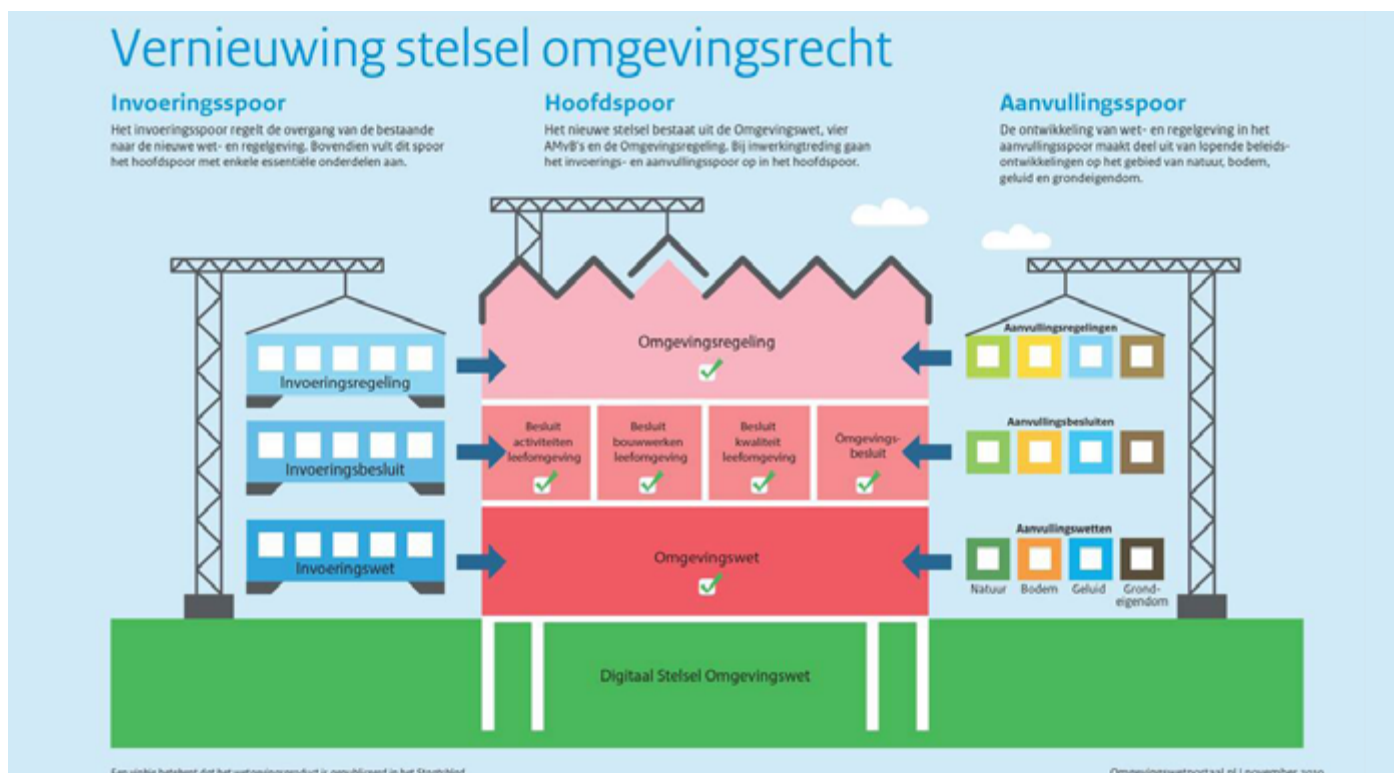
Het overgangsrecht bepaalt hoe de overgang van de oude naar de nieuwe wet is geregeld. Bijvoorbeeld welke regelgeving vervalt na de inwerkingtreding, maar ook dat bestaande omgevingsvergunningen en meldingen omgezet worden in Omgevingswetvergunningen en Omgevingswetmeldingen.

Totdat het omgevingsplan van de gemeenten klaar is, gelden voor de lokale (milieu)thema's de voorschriften uit de 'bruidsschat'. Dit zijn landelijke voorschriften die naar de gemeente gaan en daarom niet opgenomen zijn in het Bbl of Bal. Deze bruidsschat vormt samen met de bestemmingsplannen en andere lokale ruimtelijke plannen en regels het tijdelijke omgevingsplan.

De impact van de Omgevingswet is voor een bedrijf dat nu een Wet milieubeheervergunning heeft naar verwachting niet groot, omdat de meeste voorschriften als maatwerkvoorschrift zullen terugkomen. Bij een bedrijf zonder vergunning zullen er mogelijk meer eisen veranderen. Een vergelijking tussen de oude en nieuwe eisen moet uitwijzen hoeveel dat is. De grootste wijziging zit waarschijnlijk in de specifieke zorgplicht, waarbij voordehand liggende eisen zoals het onderhouden en repareren van een tank van een verwarmingsinstallatie en het opruimen van een morsing niet meer in de regelgeving zijn vastgelegd. Deze zal de organisatie dus zelf moeten bepalen.

En hoe nu verder?

Het is belangrijk dat organisaties weten wat er op hen af komt voor de implementatie van de Ow. Dit zodat ze weten welke maatregelen genomen moeten worden om aan gewijzigde eisen te voldoen. De specifieke zorgplicht leidt ertoe dat bedrijven zelf moeten bepalen hoe zij met bepaalde 'logische

maatregelen' omgaan die niet meer in de wet vastliggen (zie vorige alinea). Wanneer zij dit zelf niet uitwerken kan het zijn dat medewerkers minder oog hebben voor deze maatregelen en er overtredingen ontstaan.

Bedrijven die gecertificeerd zijn voor ISO 14001 en/of ISO 45001 moeten wanneer de wet in werking treedt, als eis uit de norm het register wet- en regelgeving aangepast hebben aan de Omgevingswet. Via het DSO kunnen bedrijven door het invullen van een vergunningcheck bepalen welke regels gelden. Het DSO is al toegankelijk, maar nog niet volledig ingevuld. Om toch aan de slag te kunnen, heeft SCCM een informatieblad ontwikkeld waarin de stappen om te komen tot een aangepast register wet- en regelgeving voor de Omgevingswet zijn beschreven.

Relatie gezond en veilig werken en Omgevingswet

De Omgevingswet gaat over de fysieke leefomgeving, maar niet over producten, openbare orde

of gezond en veilig werken. Daar is andere wetgeving voor. De [Arbeidsomstandighedenwet](#) blijft dus gewoon bestaan. Ook alle publicaties in de [Publicatiereeks gevaarlijke stoffen](#) (zoals de PGS 15) blijven van toepassing. Deze zijn wel allemaal aangepast aan de Omgevingswet. In de Omgevingswet wordt integraal verwezen naar de PGS-richtlijnen, er wordt geen onderscheid meer gemaakt in regels die wel of niet gelden voor een bepaalde activiteit. Dit betekent dat je zelf moet bepalen welke artikelen uit een PGS-richtlijn van toepassing zijn.

Conclusie

De Omgevingswet heeft dus vooral gevolgen op gebied van milieu en niet zoveel op het gebied van arboveiligheid. Maar: veiligheidskundigen zullen in de praktijk wel indirect te maken krijgen met wijzigingen bij invoering van de Omgevingswet, bijvoorbeeld door aanpassing van de PGS-richtlijnen en het verplaatsen en wijzigen van het Bouwbesluit waarin eisen vastliggen die impact

hebben op de gebruikers van gebouwen. Voor milieukundigen verandert het hele stelsel van milieuwetgeving, waardoor het belangrijk is tijdig te beoordelen welke regels zijn vervallen of verplaatst en welke eisen voor de organisatie veranderd zijn. Geadviseerd wordt om hiermee niet te wachten tot de implementatie van de wet in juli 2022, maar hier op korte termijn mee te beginnen. In de wet zal er nu namelijk niet meer zoveel veranderen. Mocht er hulp nodig zijn van een adviseur, weet dat het aantal adviseurs met voldoende kennis beperkt is en deze richting juli 2022 waarschijnlijk allemaal zijn volgeboekt.

Op de [website](#) van SCCM is nog meer praktische informatie over de Omgevingswet terug te vinden. Ook op de [Omgevingswet-site](#) van de overheid en op de site van het [Informatiepunt Leefomgeving](#) is meer te lezen over deze wet.

OMGEVINGSWET

De bruidsschat

Op het moment dat de Omgevingswet in werking treedt, komen verschillende rijksregels te vervallen. Denk bijvoorbeeld aan regels over geluid en geur voor horeca. Deze regelgeving wordt aan de decentrale overheden overgelaten. Zij kunnen hiervoor hun eigen afwegingen maken. Voor een goede overgang van de oude naar de nieuwe situatie is er de bruidsschat.

